

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

СИЛАБУС

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС

Назва освітньо-професійної програми	Правоохоронна діяльність (поліцейські)
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	26 «Цивільна безпека»
Назва спеціальності	262 «Правоохоронна діяльність»
Вид навчальної дисципліни	обов'язкова
Мова викладання	Українська
Рік навчання	Третій

Характеристика навчальної дисципліни	
Семестр навчання	3
Обсяг	3 кредити ЄКТС (90 годин)
Анотація	<p>Цивільне право України займає провідне місце серед інших галузей права, оскільки покликане захищати свободу особи, приватної власності, підприємницької діяльності. Суспільні відносини щодо володіння, користування та розпорядження майном регулюються саме нормами цивільного права та засновані на цивільно-правових засадах, а саме – юридичній рівності, вільному волевиявленні та майновій самостійності учасників.</p> <p>Великий обсяг навчального та нормативного матеріалу, складність теоретичних категорій, багатоманітна практика, динаміка та іноді суперечливість нормативно-правових актів роблять цивільне право однією з найбільш складних юридичних дисциплін. Тому, вивчаючи цивільне право, здобувачі вищої освіти повинні засвоїти основні положення цивілістичної науки, навчитися знаходити необхідні правові норми, правильно тлумачити та застосовувати їх на практиці.</p> <p>Водночас, цивільне процесуальне право України є тією галуззю права, що регулює порядок здійснення цивільного судочинства із розгляду і вирішення цивільних справ. Розуміння завдань і принципів цивільного судочинства, його процесуальної форми, в комплексі із засвоєними положеннями норм цивільного права дасть змогу здобувачам вищої освіти застосовувати отримані знання для ефективного захисту порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб, інтересів держави.</p>
Мета вивчення дисципліни	<p>Метою вивчення навчальної дисципліни «Цивільне право та процес» є досягнення всебічного глибокого розуміння здобувачами вищої освіти природи і суті цивільно-правових відносин, підготовка до практичної діяльності висококваліфікованих спеціалістів із всебічним знанням цивільного права; усвідомлення значення</p>

	<p>норм права, що регулюють різноманітні форми захисту прав, свобод, законних інтересів фізичних та юридичних осіб, засвоєння теоретичних положень науки цивільного процесу, ознайомлення з порядком розгляду і вирішення цивільних справ, формування у здобувачів вищої освіти відповідних професійних компетенцій щодо правильного застосування отриманих знань та правових норм при вирішенні конкретних завдань.</p> <p><i>Загальноосвітня мета:</i> надання здобувачам вищої освіти комплексних знань і практичних навичок в галузі цивільного права та цивільного процесуального права; окреслення потенціалу, ресурсів та специфіки використання сучасних знань у правоохоронній сфері.</p> <p><i>Виховна мета:</i> сформувати у здобувачів вищої освіти науковий світогляд, моральні, естетичні та інші якості особистості, виховувати активність до одержання знань майбутнього спеціаліста, прищеплення інтересу до вивчення дисципліни.</p> <p><i>Розвивальна мета:</i> розвивати інтелектуальні здібності, культуру мовлення та спілкування, пам'ять, увагу, творчий склад мислення, спостережливість, логічне осмислення основних понять та термінів у сфері цивільного права, вміння сприймати та аналізувати матеріал.</p>
<p>Програмні компетентності та результати навчання здобувача вищої освіти за ОПП</p>	
<p>Загальні компетентності (ЗК)</p>	<p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного)</p>

	<p>суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>
<p>Спеціальні компетентності (СК)</p>	<p>СК3. Здатність професійно оперувати категоріально понятійним апаратом права і правоохоронної діяльності.</p> <p>СК4. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань та навичок у професійній діяльності.</p> <p>СК5. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.</p> <p>СК6. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.</p> <p>СК10. Здатність визначати належні та придатні для юридичного аналізу факти.</p>
<p>Результати навчання (РН)</p>	<p>РН3. Збирати необхідну інформацію з різних джерел, аналізувати і оцінювати її.</p> <p>РН5. Розробляти тексти та документи з питань професійної діяльності, вільно спілкуватися українською та іноземною мовами усно і письмово у соціальній і професійній сферах.</p> <p>РН10. Виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.</p> <p>РН11. Знати і розуміти сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.</p> <p>РН13. Знати і розуміти відповідні вимоги законодавства, грамотно оформлювати процесуальні документи, що використовуються під час провадження у справах про адміністративні</p>

	правопорушення, здійснювати превентивні та примусові поліцейські заходи, а також кваліфікацію адміністративних та кримінальних правопорушень.
--	---

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	Назва теми	Загальний обсяг годин	Аудиторна робота				Самостійна та індивідуальна робота
			Всього	Лекції	Семінари	Практ. заняття	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Загальна характеристика цивільного права України	4	4	2	2		
2	Цивільні правовідносини	2					2
3	Фізичні та юридичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин	2	2		2		
4	Об'єкти цивільних прав	2					2
5	Особисті немайнові права фізичної особи	2					2
6	Правочини	4	4	2	2		
7	Представництво. Довіреність.	2					2
8	Строки та терміни в цивільному праві	2					2
9	Відповідальність в цивільному праві	2					2
10	Право власності. Захист права власності	2	2		2		
11	Право інтелектуальної власності	2					2
12	Спадкове право	2	2			2	
13	Загальні положення про зобов'язання. Загальні положення про договір.	4	2		2		2
14	Способи забезпечення виконання зобов'язання	2					2
15	Договори про передачу майна у власність	4	4	2	2		
16	Договори про передачу майна у тимчасове користування	4	2		2		2
17	Договори про виконання робіт	2	2			2	
18	Договори про надання послуг	2	2		2		
19	Договори щодо здійснення кредитно-розрахункових операцій	2					2
20	Договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності	2					2
21	Недоговірні зобов'язання	4	4		2	2	

22	Загальні положення цивільного процесуального права	4	4	2	2		
23	Правовий статус учасників судового процесу	2	2		2		
24	Цивільна юрисдикція	2					2
25	Докази та доказування	2					2
26	Процесуальні строки. Судові витрати	2					2
27	Наказне провадження	2					2
28	Позовне провадження	2	2		2		
29	Окреме провадження	2	2			2	
30	Судові рішення	4	2			2	2
31	Перегляд судових рішень	4	2		2		2
32	Виконання судових рішень у цивільних справах. Судовий контроль за виконанням судових рішень	2					2
33	Провадження у справах про оскарження рішень третейських судів, оспорювання рішень міжнародних комерційних арбітражів	2					2
34	Визнання та виконання рішень іноземних судів, міжнародних комерційних арбітражів в Україні, надання дозволу на примусове виконання рішень	2					2
35	Відновлення втраченого судового провадження	2					2
36	Провадження у справах за участю іноземних осіб	2					2
	Разом за семестр	90	44	8	26	10	46
	Разом за навчальний рік	90	44	8	26	10	46
	Форма підсумкового контролю	екзамен					

ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

Основні нормативні акти:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
3. Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
4. Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.
5. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 № 176/95-ВР.

URL :<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/176/95-%D0%B2%D1%80#Text>.

6. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018 № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>.

7. Повітряний кодекс України від 19.05.2011 № 3393-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3393-17#Text>.

8. Сімейний кодекс України: Закон від 10.01.2002 № 2947-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14.#Text>.

9. Про автомобільний транспорт: Закон України 05.04.2001 № 2344-III (в редакції Закону від 23.02.2006 № 3492-IV). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2344-14#Text>.

10. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.12.2022 № 2811-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#n855>.

11. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>

12. Про акціонерні товариства: Закон України від 27.07.2022 № 2465-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text>

13. Про благодійну діяльність та благодійні організації: Закон України від 05.07.2012 № 5073-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5073-17#Text>

14. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 № 1404-VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>

15. Про Вищий антикорупційний суд : Закон України від 07.06.2018 № 2447-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19#Text>

16. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21.12.2016 № 1798-VIII. URL: zakon.rada.gov.ua/go/1798-19

17. Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань: Закон України від 22.11.1996 № 543/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/543/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

18. Про внутрішній водний транспорт: Закон України від 03.12.2020 № 1054-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1054-20#Text>.

19. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 № 1576-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text>.

20. Про державну реєстрацію актів цивільного стану: Закон України від 01.07.2010 № 2398-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2398-17>

21. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 № 1952-IV (в редакції Закону від 26.11.2015 № 834-VIII) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15#Text> .

22. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV (в редакції Закону від 26.11.2015 № 835-VIII). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>.

23. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII. <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19>

24. Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#n534>.
25. Про електронну комерцію: Закон України від 03.09.2015 № 675-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/675-19>
26. Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус: Закон України від 20.11.2012 № 5492-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5492-17>
27. Про забезпечення права на справедливий суд: Закон України від 12.02.2015 № 192-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/192-19>
28. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>
29. Про залізничний транспорт: Закон України від 04.07.1996 № 273/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
30. Про заставу: Закон України від 02.10.1992 № 2654-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2654-12#Text>.
31. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010. № 2297-VI. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17
32. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 (в редакції Закону від 01.12.2005 № 3161-IV). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text>.
33. Про іпотеку: Закон України від 05.06.2003 № 898-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-15#Text>.
34. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 № 2709-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15>
35. Про мультимодальні перевезення: Закон України від 17.11.2021 № 1887-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1887-20#n209>.
36. Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 № 3425-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12>
37. Про оренду державного та комунального майна: Закон України від 03.10.2019 № 157-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-20#n77>.
38. Про оренду землі: Закон України від 06.10.1998 № 161-XIV (в редакції Закону від 02.10.2003 № 1211-IV). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161-14#Text>.
39. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 02.06.2016 URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1403-19>
40. Про охорону прав на винаходи та корисні моделі: Закон України від 15.12.1993 (в редакції Закону від 01.06.2000). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text>.

41. Про охорону прав на знаки для товарів та послуг: Закон України від 15.12.1993. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text>.

42. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні: Закон України від 12.07.2001 № 658-III. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2658-14>

43. Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянинуві незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду: Закон України від 01.12.1994 № 266/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266/94-%D0%B2%D1%80#Text>.

44. Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин: Закон України від 12.07.2018 № 2505-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2505-19#Text>.

45. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>

46. Про страхування: Закон України від 18.11.2021 № 1909-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>.

47. Про судовий збір: Закон України Закон України від 08.07.2011 URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3674-17>

48. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>

49. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018 № 2275-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text>.

50. Про товарні біржі: Закон України від 10.12.1991 № 1956-XII (в редакції Закону від 01.06.2020 № 738-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1956-12#Text>.

51. Про транспорт:Закон України від 10.11.1994 № 232/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232/94-%D0%B2%D1%80#Text>.

52. Про третейські суди: Закон України від 11.05.2004 № 1701-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1701-15#Text>

53. Про фінансовий лізинг: Закон України від 04.02.2021 № 1201-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1201-20#Text>.

54. Про цивільну відповідальність за ядерну шкоду та її фінансове забезпечення: Закон України від 13.12.2001 № 2893-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2893-14#Text>.

55. Про ціни і ціноутворення: Закон України від 21.06.2012 № 5007-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5007-17#Text>.

- підзаконні акти:

1. Питання медико-соціальної експертизи: затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 03.12.2009 № 1317. URL :

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1317-2009-%D0%BF#Text>.

2. Положення про застосування Закону України «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів дізнання, попереднього слідства, прокуратури і суду»: затверджено наказом Міністерства юстиції, Генеральної прокуратури та Міністерства фінансів України від 04.03.1996 № 6/5/3/41. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0106-96#Text>.

3. Порядок та критерії встановлення медико-соціальними експертними комісіями ступеня стійкої втрати професійної працездатності у відсотках працівникам, яким заподіяно ушкодження здоров'я, пов'язане з виконанням трудових обов'язків: Затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України від 05.06.2012 № 420. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1387-12#Text>.

4. Порядок розгляду відділами державної реєстрації актів цивільного стану - учасниками пілотного проекту заяв у сфері державної реєстрації актів цивільного стану, поданих через мережу Інтернет: Наказ Міністерства юстиції України від 09.07.2015 № 1187/5. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0813-15>

5. Правила надання послуг пасажирського автомобільного транспорту: затверджено постановою КМ України в редакції від 29.01.2003 № 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/176-97-%D0%BF#Text>.

6. Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються майнових прав на твір: постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2001 № 1756. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1756-2001-%D0%BF#Text>.

7. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: наказ Міністерства юстиції України від 22.02.2012 № 296/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12#Text>.

8. Про затвердження Порядку накладення стягнень за порушення законодавства про захист прав споживачів: постанова Кабінету Міністрів України від 17.08.2002 № 1177. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1177-2002-%D0%BF#Text>.

9. Про затвердження Порядку підтвердження факту народження дитини поза закладом охорони здоров'я: Постанова Кабінету Міністрів України від 9 січня 2013 р. № 9. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/9-2013-%D0%BF>

10. Про затвердження Правил державної реєстрації актів громадянського стану в Україні: Наказ Міністерства юстиції України від 18.10.2000 № 52/5. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0719-00>

11. Про ліквідацію апеляційних судів та утворення апеляційних судів в апеляційних округах: Указ Президента України від 29.12.2017 р № 452/2017. URL: <http://www.president.gov.ua/documents/4522017-23378>

12. Про реалізацію окремих положень Закону України «Про захист прав споживачів»: постанова Кабінету Міністрів України від 19.03.1994 № 172. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/172-94-%D0%BF#Text>.

13. Статут залізниць України: затверджено постановою КМ України від

06.04.1998 № 457. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/457-98-%D0%BF#Text>.

14. Рішення Конституційного Суду України від 01.06.2016 р. у справі № 1-1/2016 за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо відповідності Конституції України (конституційності) положення третього речення частини першої статті 13 Закону України «Про психіатричну допомогу» (справа про судовий контроль за госпіталізацією недієздатних осіб до психіатричного закладу). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v002p710-16>

15. Рішення Конституційного Суду України від 22.11.2023 р. № 10-р(II)/2023 у справі № 3-88/2021 за конституційними скаргами Дорошко Ольги Євгенівни, Євстіфєєва Микити Ігоровича, Кушаби Івана Петровича, Якіменка Володимира Петровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) пунктів 1, 5 частини шостої статті 19, пункту 2 частини третьої статті 389 Цивільного процесуального кодексу України (щодо гарантування права на судовий захист у малозначних спорах). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v010p710-23#Text>

Підручники:

1. Цивільне право України. Договірні та недоговірні зобов'язання: підручник / С. С. Бичкова, І. А. Бірюков, В. І. Бобрик та ін.; за заг. ред. С. С. Бичкової. 3-тє вид., змін. та допов. К.: Алерта, 2014. 496 с.
2. Цивільне право України. Загальна частина : підруч. для студ. ВНЗ / Ю. Л. Бошицький та ін. ред.: Ю. Л. Бошицький, Р. Б. Шишка. Київ : Ліра-К., 2019. 760 с.
3. Цивільне право України. Загальна частина: підручник / За заг. ред. І. А. Бірюкова, Ю. О. Заїки. К.: Алерта, 2014. 510 с.
4. Цивільне право України. Підручник. / Ч. Н. Азімов, М. М. Сібільов, В. І. Борисова та ін.; За ред. проф. Ч. Н. Азімова. Харків: Право, 2015. 568 с.
5. Цивільне право України: підручник. 3-є вид., перероб. і доп. У 2 частинах / За ред. проф. Р. Б. Шишки (кер. авт. кол.). Ч. 1. Загальна. Київ : Видавництво Ліра-К, 2022. 796 с.
6. Цивільне право України: підручник. 3-є вид., перероб. і доп. У 2 частинах / За ред. проф. Р. Б. Шишки (кер. авт. кол.). Ч. 2. Особлива. Київ : Видавництво Ліра-К, 2022. 948 с.
7. Фазикош В.Г., Булеца С.Б., Заборовський В.В., Феннич В.П. Цивільний процес : підручник. Вид. дім «Гельветика», 2022. 932 с.
8. Цивільне процесуальне право України (Загальна частина): підруч. / О.В. Гетманцев, Л.А. Кондрат'єва, Л.А. Остафійчук, А.Л. Паскар, І.Ю. Татулич; за ред. О.В. Гетманцева. Чернівці: Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022, 412 с.
9. Цивільне процесуальне право України (Особлива частина): підруч. / О.В. Гетманцев, Л.А. Кондрат'єва, Л.А. Остафійчук, А.Л. Паскар, І.Ю. Татулич; за ред. О.В. Гетманцева. Чернівці: Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022, 240 с.

10. Цивільний процес: підручник. / С. В. Васильєв. К.: Алерта, 2019. 506 с.

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Іванюта Н. В., Ніколенко Л. М., Буга В. В., Бондаренко О. О., Колосов Р. В. Цивільне право. Загальна частина: навчальний посібник. К. : Дакор, 2021. 312 с.

2. Мічурін Є. О. Цивільне право. Загальна частина : навч. посіб. для підгот. до іспитів та заліків. Вид. 2-ге, перероб. та допов. Харків : Право, 2022. 234 с.

3. Омельчук В. А., Найда І. В., Зіньова О. С. Цивільне та господарське право в тестових завданнях (практичний курс): навчально-практичний посібник / за заг. ред. В. А. Омельчук. Київ: Алерта, 2022. 192 с.

4. Парасюк М. В. Цивільне право України. Загальна частина (у схемах та таблицях): навч. посіб./ Парасюк М. В., Парасюк В. М., Грабар Н. М. Львів: Растр-7, 2020. 364 с.

5. Цивільне право (загальна частина). Курс лекцій : навч. посіб. / за ред. І. Спасибо-Фатєєвої. Харків : ЕКУС, 2021. 448 с.

6. Цивільне право (загальна частина): навч. посібник / О. В. Кіріяк, Ю. П. Пацурківський, М. М. Гудима-Підвербецька. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 304 с.

7. Цивільне право (особлива частина). Курс лекцій : навч. посіб. / за ред. І. Спасибо-Фатєєвої. Харків : ЕКУС, 2022. 640 с.

8. Цивільне право. Альбом схем : навч. посіб. : у 2 ч. Ч. 1 / Є. О. Мічурін, О. Р. Шишка. Вид. 6-те, перероб. Харків : Право, 2022. 220 с.

9. Цивільне право. Альбом схем : навч. посіб. : у 2 ч. Ч. 2 / Є. О. Мічурін, О. Р. Шишка. Вид. 6-те, перероб. Харків : Право, 2022. 250 с.

10. Цивільне право. Загальна частина : навч. посіб. / О. Є. Аврамова, А. С. Горбенко, Н. О. Горобець та ін.; за заг. ред. С. О. Сліпченка, О. Л. Зайцева. Харків : ХНУВС, 2022. 332 с.

11. Цивільне право: загальна частина. Практикум : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / кол. авт. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. 232 с.

12. Шишка Р. Б. Спадкове право в Україні: посібник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. 228 с.

13. Цивільний процес : навч. посіб. / О. Г. Бортнік, О. Л. Зайцев, В. А. Кройтор та ін. ; за заг. ред. проф. В. А. Кройтора ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2022. 336 с.

14. Цивільний процес : навч. посіб. для підготовки студентів 3-го та 4-го курсів бакалаврату (літо 2022 року) / уклад. К. В. Гусаров, М. В. Жушман, С. О. Кравцов та ін.; за заг. ред. проф. К. В. Гусарова. Харків : ТОВ «Оберіг», 2020. 229 с. URL: <https://nlu.edu.ua/depart/kafedra-czyvilnogo-proczesu/>.

15. Цивільний процес (загальна частина) : навч. посіб. 2-е вид., доп. і перероб. / кер. авт. кол. А. В. Коваленко. Дніпро : ДДУВС; Ліра ЛТД, 2017. 192 с.

16. Цивільний процес України : Навч. посіб. для студ. юрид. спец. закладів вищої освіти / І. О. Ізарова, Р. Ю. Ханік-Посполітак. 3-тє вид., перероб. і доп. Київ : ВД «Дакор», 2019. 274 с.

17. Юровська Г. В., Даценко В. М., Гуцал Л. В. 93 питання з сімейного права: посіб. для суддів. К.: Алерта, 2020. 98 с.

18. Ясинок М. М., Запара С. І. Масові (групові) та похідні позови в процесуальному праві України: постановка проблеми: наук.-практ. посібник. К. Алерта, 2019. 276 с.

19. Цивільний процесуальний кодекс України: науково-практичний коментар / за заг. ред. Василюк Н. В., Гулька Б. І., Кота О.О. Київ : ВД «Дакор», 2021. 1028 с.

20. Науково-практичний коментар Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» / кол. авт. ; за заг. ред. К. Б. Левченко, К. В. Павліченко, В. В. Чернея. Київ : МВС України ; Нац. акад. внутр. справ, 2020. 396 с.

Монографії та інші наукові видання:

1. Арістова І. В. Роль принципів цивільного процесуального права в судовій правотворчості сучасного правосуддя. *Право і суспільство*. 2023. № 1. С. 40–46. URL: <https://elar.naiu.kiev.ua/handle/123456789/28074>

2. Бойко В. В. Форми реалізації принципу розумності в цивільному процесі України. *Право і суспільство*. 2023. № 1. С. 47–54. URL: <https://elar.naiu.kiev.ua/handle/123456789/28075>.

3. Боровська І. А. До питання розгляду справ про визнання фізичної особи недієздатною в контексті реформування цивільного процесуального законодавства України. *Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки*. 2020. № 2. С. 38–44. URL: <http://law.journalsofznu.zp.ua/archive/visnik-2-2020/5.pdf>.

4. Боровська І. А. Окремі аспекти розгляду і вирішення трудових спорів у позовному провадженні цивільного судочинства. *Юридична наука*. 2021. № 3. С. 78–84. URL: <https://journal-nam.com.ua/index.php/journal/article/view/183>

5. Боровська І. А., Петровський А. В. Особливості реалізації принципу судового керівництва (casemanagement) у цивільному судочинстві України *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. № 6. С. 68–75.

6. Боровська І. А. Правовий статус сторін та третіх осіб у справах про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави (в контексті реалізації принципу правової визначеності). *Актуальні питання у сучасній науці*. Серія «Право». 2024. № 1(19). С. 322–335.

7. Боровська І. А. Відшкодування судових витрат сторони, на користь якої ухвалене судове рішення в системі принципів цивільного судочинства. *Науковий вісник публічного та приватного права. Збірник наукових праць*. 2020. Вип. 2. С. 44–49. URL: <http://nvppp.in.ua/vip/2020/2/10.pdf>.

8. Боровська І. А. До питання визначення юридичної природи врегулювання спору за участю судді. *Юридична Україна*. 2020. № 3. С. 72–74. URL: https://yurincom.com/wp-content/uploads/2020/07/YuUkr_3-2020_zmist_ok.pdf.
9. Боровська І. А. Особливості процесуальної форми спрощеного позовного провадження у цивільному судочинстві. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2021. Серія Право. Вип. 65. С. 90–97.
10. Боровська І. А. Принцип правової визначеності у системі принципів цивільного судочинства. *Право і суспільство*. 2020. № 4. С. 47–54. URL: http://www.pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2020/4_2020/9.pdf.
11. Боровська І. А. Реалізація принципу пропорційності у цивільному судочинстві України за участю третіх осіб у справах про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 11. С. 139–143.
12. Боровська І. А., Білянська Н. В. Співвідношення принципів верховенства права та законності у цивільному судочинстві України. *Юридичний вісник*. 2023. № 2. С. 7–14.
13. Боровська І. А., Веренкіотова О. В. Принцип концентрації у цивільному судочинстві України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 8. С. 80–83.
14. Білянська Н. В. Визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави як підстава припинення права власності. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2024. № 2(20). С. 366–378.
15. Білянська Н. В. Договір по сурогатне материнство: окремі проблемні питання правового регулювання. *Проблеми вдосконалення приватноправових механізмів набуття, передачі, здійснення та захисту суб'єктивних цивільних та сімейних прав у сучасних умовах в Україні: матеріали науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Чингізхана Нуфатовича Азімова (Харків, 12 січня 2024 р.)*. Харків, 2024. С. 73–75.
16. Вовк М. З., Юркевич Ю. М. Проблеми тлумачення договорів в Україні в умовах гармонізації з правом європейського союзу. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2024. № 2(20). С. 394–405.
17. Гопанчук В. С., Петровський А. В. Роль суду у визначенні цивільно-правових норм, що містять темпоральні оціночні поняття. *Наукові перспективи*. 2023. № 11 (41). С. 799–811. URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/np/issue/view/187>
18. Гопанчук В. Вибір способу захисту порушених прав та інтересів – ключова умова дотримання законності у цивільному процесі. *Приватно-правові механізми захисту прав людини*. Матеріали міжкафедрального науково-теоретичного круглого столу, (Київ, 10 грудня 2021 року). Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2021. С. 42–45.

19. Дзера І. О. Санкції у цивільному праві України: проблеми теорії та судової практики. Монографія. К. : Дакор, 2022. 540 с.
20. Добросовісність: доктрина & судова практика. Збірка статей / за ред. І. Спасибо-Фатєєвої. Харків : ЕКУС, 2021. 358 с.
21. Задорожна А. П. Підсудність цивільних справ в умовах воєнного стану. *Регулювання приватно-правових відносин в умовах воєнного стану в Україні* : матеріали міжвузівської науково-практичної конференції (м. Київ, 29 вересня 2022 року). Київ : Національна академія внутрішніх справ, 2022. С. 71–74. URL.:<http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/handle/123456789/21922>.
22. Захист права власності. Правові позиції Верховного Суду : коментарі науковців / О. П. Печений, І. В. Спасибо-Фатєєва та ін., за заг. ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків : ЕКУС, 2020. 496 с.
23. Калінюк А. Л., Дмитрієв С. Законний цивільний процесуальний інтерес як елемент цивільного процесуального статусу заявника у справах окремого провадження. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. № 2 (18). (Вересень 2019). С. 125–129. DOI: <https://doi.org/10.33270/04191802.125>
24. Кармаза О. О., Федоренко Т. В., Позов Д. А. Цивільно-правові договори в медіації: проблеми якості закону. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 2. С. 151–154.
25. Карпенко М. І., Соловійова А. М. Проблема агресивної поведінки та насильства під час примушування до виконання цивільного правочину. *Юридична наука*. 2017. № 7. С. 143-150.
26. Кирдан Б. В. Права автора як об'єкт захисту в порядку цивільного судочинства» : *Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (21-22 лютого 2020 року) «25 років становлення Сумської філії Харківського університету внутрішніх справ: славетна історія та горизонти майбутнього»*, Х. 2020. С. 50-51.
27. Костін М. І., Шаповал А. О. Договір як регулятор цивільних правовідносин. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 4. С. 180–183.
28. Кравченко І. О., Котвяковський. Ю. О. Законодавчі прогалини та механізми їх подолання за рахунок судової правотворчості в цивільному судочинстві України. *Право і суспільство*. 2023. № 1. С. 62–67. URL.:<https://elar.naiu.kiev.ua/handle/123456789/28077>.
29. Крат В. І. Трохи про приватне право в судовій практиці. Київ, 2023. 662 с.
30. Кройтор В. А. Проблеми визначення предмета доказування в сучасному цивільному судочинстві України. *Право і суспільство*. 2023. № 1. С. 68–76. URL.:<https://elar.naiu.kiev.ua/handle/123456789/28078>.
31. Куцик К. В. Штраф у цивільному процесі: історична перспектива. *Актуальні питання сучасного приватного права: збірник наукових праць*. Національна академія внутрішніх справ. Київ. 2021. С. 66–77.

32. Куцик К. В. Питання правового визначення поняття «ділова репутація юридичної особи». *Актуальні питання та перспективи рекодифікації цивілістичного законодавства України*: матеріали науково-теоретичного круглого столу (16 квіт. 2021 р.) / [редкол. : С. С. Чернявський, В. П. Мироненко, В. С. Гопанчук]. Київ : Національна академія внутрішніх справ, 2021. С. 68–73.

33. Куцик К. В. Захист персональних даних в контексті реалізації конституційного права на недоторканність особистого життя. *Реалізація норм Конституції України у цивільних та інших приватно-правових відносинах: проблеми теорії і практики*: матеріали міжвузівського науково-теоретичного круглого столу, присвяченого 25-й річниці Конституції України (м. Київ, 22 черв. 2021 р.). Київ: Національна академія внутрішніх справ, 2021. С. 43–51.

34. Куцик К. В. Процесуальна економія під час здійснення цивільного судочинства в умовах воєнного стану: огляд законодавчих ініціатив. *Журнал східноєвропейського права*. 2023. № 107. С. 23–29. URL: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2023/02/kutsyk_107.pdf

35. Куцик К. В. Деякі аспекти надання особі психіатричної допомоги у примусовому порядку за цивільним процесуальним законодавством України. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 2. С. 89–97. URL: http://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2023/05/APP-02_2023_FINAL.pdf

36. Куцик К. В. Підстави надання особі психіатричної допомоги у примусовому порядку за цивільним процесуальним законодавством України. *Право і суспільство*. 2023. № 3. С. 102–110.

37. Луць В. В. Строки (терміни) у механізмі правового регулювання цивільних відносин. *Приватне право і підприємництво*. 2019. Вип. 19. С. 87-92.

38. Мироненко В. П., Калінюк А. Л. Медіація як правовий інструмент захисту прав та інтересів дитини у сімейних конфліктах: актуальні питання теорії та практики. *Медіація як спосіб вирішення приватно- та публічно-правових спорів* : міжнар. науково-практ. конф., м. Дніпро, 30 листоп. 2021 р.

39. Патинка Ю. О. Правові проблеми укладення договору купівлі-продажу з використанням мережі Інтернет. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. Вип. 3. С. 53-56.

40. Песоцька Ю. В., Дяченко С. В. Європейський принцип «casemanagement» та необхідність його реалізації у цивільному судочинстві України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 8. С. 133–136.

41. Петровський А. В. Особливості спрощених судових процедур у цивільному процесі України в умовах воєнного стану. *Регулювання приватно-правових відносин в умовах воєнного стану в Україні* : матеріали міжвузівської науково-практичної конференції (м. Київ, 29 вересня 2022 року). Київ : Національна академія внутрішніх справ, 2022. С. 81–83. URL.: <http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/handle/123456789/21926>.

42. Петровський А. В., Боровська І. А. Правовий статус третіх осіб у цивільному процесі України. *Часопис цивілістики*. 2023. № 49. С. 51–55.
43. Постанови Пленуму Верховного Суду в цивільному судочинстві. 6-те вид., допов. і перероб. Упорядники: Вереша Р.В., Карпунцов В.В. Київ: Алерта, 2023. 468 с.
44. Право власності: способи захисту крізь призму судової практики: монографія / за ред. І. Спасибо-Фатеевої. Харків : ЕКУС, 2023. 616 с.
45. Резворович К. Р., Шепеленко Д. К. Захист прав, порушених внаслідок використання об'єктів авторського права штучним інтелектом. *Наукові перспективи*. 2024. № 2(44). С. 1228–1238.
46. Чурпіта Г. В. Деякі аспекти судового захисту сімейних прав та інтересів. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2020. № 1. С. 71–83.
47. Чурпіта Г. В. Новели окремого провадження. *Право України*. 2018. № 10. С. 147-159.
48. Чурпіта Г.В. Поняття захисту сімейних прав та інтересів у порядку цивільного судочинства. *Регулювання приватно-правових відносин в умовах воєнного стану в Україні* : матеріали міжвузівської науково-практичної конференції (м. Київ, 29 вересня 2022 року). Київ : Національна академія внутрішніх справ, 2022. С. 89–92. URL.: <http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/handle/123456789/21929>.
49. Яцина В. Принципи судового керівництва та змагальності сторін у цивільному судочинстві: проблеми їх співвідношення та взаємозв'язок. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 3. С. 48–55.
50. Цивільний кодекс України. Станом на 01 січня 2023 р.: наук.-практ. коментар / за заг. ред. докт. юрид. наук, проф. Харитонова Є. О., канд. юрид. наук, доц. Калітенко О. М. Київ : Норма права, 2023. 1424 с.

Інтернет-ресурси:

1. <http://zakon1.rada.gov.ua> – Законодавство України
2. <http://rada.gov.ua> – офіційний веб-сайт Верховної Ради України
3. <http://www.president.gov.ua/> - Президент України
4. <http://www.kmu.gov.ua> – Урядовий портал (Кабінет Міністрів України)
5. <http://www.minjust.gov.ua> – Міністерство юстиції України
6. <https://ccu.gov.ua/index.php>- Конституційний суд України
7. <http://www.scourt.gov.ua> - інформаційний сервер Верховного Суду України
8. <http://reyestr.court.gov.ua/> - Єдиний державний реєстр судових рішень
9. <http://court.gov.ua/sudy/> - Судова влада України
10. <https://unba.org.ua/> - Національна асоціація адвокатів України
11. <http://npu.ua> – Нотаріальна палата України
12. <http://nbuv.gov.ua> - Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

13. <https://nlu.org.ua/> - Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого
14. <http://www.univ.kiev.ua> – бібліотека Київського національного університету ім. Тараса Шевченка
15. <http://www.library.ukma.kiev.ua> – наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія»
16. http://irbis-nbuv.gov.ua/info_law.html - Юридичні інформаційні ресурси